

покращення фізичного здоров'я, а це дає можливість дітям з ООП значно легше пройти період соціальної адаптації, спонукає до особистісного самовираження, активності фізичної та самостійності.

Перспективи подальших досліджень. Перспективи подальших досліджень в даному напрямку полягають у винайдені нових засобів та методів корекції рухової сфери дітей з ООП.

Список використаної літератури.

1. Каменщук, Т. Д. (2021). Виклики в освітній сфері в умовах децентралізації. Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень: матеріали II Міжнародної наукової конференції, 2, 82-83. [українською мовою]

2. Кукуруза, Г. В. (2013). Психологічна модель раннього втручання: допомога сім'ям, що виховують дітей раннього віку з порушеннями розвитку: монографія. Х.: Точка, –244 с. [українською мовою]

3. Ростецька, Л. В., Мерзлікіна, О. А., & Сущенко, Л. П. (2021). Сучасні підходи до фізичної терапії дітей молодшого шкільного віку з розумовою відсталістю в умовах спеціального закладу. [українською мовою]

ДО ПИТАННЯ ПРО ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ

УДК 159.923

Козаковцева Вікторія Володимирівна,
*Студентка спеціальності 053 «Психологія»
КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»*

Анотація. У представленій статті розкрито поняття «сексуальність» як психологічний феномен. Проаналізовано основні напрями дослідження та моделі сексуальності.

Ключові слова сексуальність, особистість, жінка, жіноча сексуальність, моделі сексуальності.

Актуальність дослідження. Сексуальність є рушійною силою соціальної активності людини, спрямованої на досягнення не тільки сексуального задоволення, а й певних психологічних станів: благополуччя, самооцінки, щастя тощо. У сучасному світі все більше змінюються усталені погляди на різні явища, зокрема на сексуальність жінки. Актуальність даної теми обумовлена, з одного боку, збільшенням інтересу до проблеми сексуальності і, з іншого боку, її недостатнім розкриттям в літературних джерелах, адже праці, присвячені цій проблемі, більшою частиною розглядають її медичний аспект. Окрім того певне табування теми сексуальності досі залишається в системі соціальних відносин людини, зокрема на пострадянському просторі, що часто породжує викривлені уявлення про нормальну сексуальну поведінку.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. На сьогоднішній день науковий світ чітко розуміє широту поняття сексуальності. Дана тема цікавить науковців: психологів, лікарів, соціологів, біологів. Зокрема, психологічний аспект сексуальності досліджують такі зарубіжні та українські вчені як О. Володимирець, В. Гупаловська, Т. Зіаї, Н. Іванова, Отто Ф. Кернберг, Р. Поткі, О. Потьомкіна, Н. Смахтіна, М. Фарамарзі, З. Фройд та ін.

Мета наукової публікації. Теоретичний аналіз психологічних особливостей жіночої сексуальності.

Завдання статті.

1. На основі теоретичного аналізу уточнити поняття сексуальності;
2. Проаналізувати основні моделі сексуальності.

Методи та методики дослідження:

- 1) Аналіз, синтез, узагальнення,
- 2) Систематизація, інтерпретація ті інші методи.

Виклад основного матеріалу. Сексуальність традиційно тлумачить як статеву чуттєвість, пов'язану із задоволенням статевого потягу, тобто вона є характеристикою усього, пов'язаного із статевим життям (Асланян, Т. С., & Шевельдіна, О. В., 2018).

В.-Х. Мастерт та В. Джонсон зазначають, що однозначно та чітко відповісти на питання стосовно того, що таке сексуальність неможливо. Якщо слово «секс» зазвичай використовують у повсякденному житті на позначення статевого акту, то термін «сексуальність» є значно ширшим, адже він стосується всього, що пов'язане із сексом. Тобто сексуальність є комплексною характеристикою людини, а не лише її здатністю до еротичної реакції. Однак учені не пояснюють, у чому полягає ця комплексна характеристика (Асланян, Т. С., & Шевельдіна, О. В., 2018).

Г.-Ф. Келлі також стверджує, що сексуальність є дуже широким поняттям, пов'язаним з усіма аспектами людського буття. І щоб достеменно зрозуміти, що таке людська сексуальність, необхідно розглядати її в різноманітні її проявів (Асланян, Т. С., & Погромська, Л. В., 2014).

На широкому розумінні терміну «сексуальність» наполягають і автори «Психологічної енциклопедії» гаванський психолог Р. Корсіні та канадський психолог А. Ауербах, за твердженням яких, сексуальність людини - це широка сфера функціонування, починаючи від основних фізіологічних відмінностей між чоловіками та жінками і закінчуючи якостями, що характеризують маскуліність та фемінність, латентну та маніфестну сексуальну поведінку.

Український дослідник О. Люлько зазначає що сексуальність – це характеристика сексуального потягу, сексуальних реакцій, сексуальної активності тощо. У сексуальності конкретної людини вбачається «бажання та вміння жити статевим життям відповідно до вимог суспільства (Шиделко, А. В., & Калька, Н. М., 2020).

Б. Мартель зазначає, що важливою складовою гармонійних сексуальних відносин є здатність прийняти близьку людину в тому сенсі, що інтимні відносини — це прийняття близької людини «на власній території, не відчуваючи себе захопленим або поглинутим, і зануритися в цю людину, не втрачаючи свого власного буття». Авторка зазначає, що в разі, коли перший сексуальний досвід виявляється невдалим, це може відбитися на майбутньому сексуальному житті, підриваючи впевненість людини в собі або створюючи негативний образ сексуальності (Кононенко, А. О., 2021).

Традиційно сексуальність розглядають із використанням таких наукових моделей:

- а) медико-біологічна;
- б) соціокультурна;
- в) психологічна;

Медико-біологічна модель сексуальності зводиться до біологічної проблематики, тобто у людській сексуальності бачать лише фізіологічні прояви. Представників цього напрямку більше цікавить організм людини, ніж її особистість. Вирішення проблеми зводиться до пошуку універсального засобу – «пігулки».

Соціокультурну модель сексуальності найдетальніше описує теорія «скрипту» американських соціологів Дж. Геньона й У. Саймона. З елементами сексуального сценарію тісно пов'язані сексуальні реакції людини. До сценарію автори відносять:

- еротичні фантазії, котрі особа ніколи не намагається, не може або навіть не хоче реалізувати в повному обсязі;
- плани реальної поведінки, котрі індивід більш чи менш послідовно втілює в життя;
- проміжні орієнтири, які виникають у процесі сексуальної взаємодії («якщо він/вона зробить щось, я зроблю це»);

– пам'ять, яка організовує минулий сексуальний досвід у більш-менш послідовне ціле.

У психологічній моделі розглядають лібідо як первісний енергетичний імпульс людини, життєву силу й енергію. Саме лібідо визначає всю еволюцію особистості від народження і до смерті. Замасковані перетворення лібідо пояснюють індивідуальні нахили, симпатії й антипатії, потаємні бажання, страхи і багато інших особливостей особистості. Сексуальна мотивація визначається цими особливостями і вираженістю внутрішнього сексуального напруження, що вимагає розрядки. Форми перетворення сексуальної енергії лягли в основу концепції сублимації З. Фрейда, за якою сексуальна енергія може мати два виходи:

- шляхом досягнення сексуальної насолоди, що є примітивною формою розрядки;
- шляхом сублимації, тобто шляхом переходу в іншу форму, у прояв на «вищому» рівні, коли первісна енергія лібідо переключається на інші форми активності (Yatsyna, O., Holonič, J., Vokoch, T., & Dragun, V., 2021).

Модель «подвійний контроль» розроблена колективом авторів (John Bancroft, Cynthia A. Graham, Erick Janssen and Stephanie A. Sanders) в Інституті сексологічних досліджень А. Кінзі у США (The Kinsey Institute for Research in Sex, Gender, and Reproduction, Indiana University) припускає, що сексуальні реакції включають взаємодію між процесами сексуального збудження і гальмування. Модель додатково постулює, що люди відрізняються за їх схильністю до статевого збудження і сексуального гальмування, і що такі варіації допомагають зрозуміти більшу частину мінливості людської сексуальності. Автори вважають, що адаптивними є «нормальні» рівні схильності до інгібування (Yatsyna, O., Holonič, J., Vokoch, T., & Dragun, V., 2021).

Висновки. Отже, сучасні наукові підходи до вивчення проблеми сексуальності стверджують, що сексуальність komponує в собі багато аспектів життя і є основою для його створення.

1. Сексуальність – це сукупність біологічних, психофізіологічних і емоційних реакцій, переживань і вчинків людини, пов'язаних з проявом і задоволенням статевого потягу. Індивід народжується з певним фізіологічним сексуальним потенціалом, далі сексуальність формується вже в рамках індивідуального життєвого досвіду. У цілому ж, сексуальність людини обумовлена інтегрованою взаємодією біологічних, психічних і соціокультурних факторів.

2. Основні моделі сексуальності: біологічна (фізіологічні прояви), психологічна (насолода), соціальна (реалізація потреби в комунікації).

Перспективи подальших досліджень полягають у тому, щоб емпірично дослідити сексуальне задоволення як фактор успішності особистості.

Список використаної літератури.

1. Асланян, Т. С., & Шевельдіна, О. В. (2018). Психологічні особливості сексуальної поведінки сучасних жінок. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки», 1(3), 12-17.[українською мовою]

2. Асланян, Т. С., & Погромська, Л. В. (2014). Особливості сексуальних сценаріїв та фантазій сучасних жінок. Збірник наукових праць Проблеми сучасної психології, (24). [українською мовою]

3. Кононенко, А. О. (2021). Сучасні підходи до вивчення проблеми сексуальності. Психологія та соціальна робота, (1 (53)), 90-101. [українською мовою]

4. Шиделко, А. В., & Калька, Н. М. (2020). Особливості чоловічої сексуальності: психологічний аспект. [українською мовою]

5. Yatsyna, O., Holonič, J., Vokoch, T., & Dragun, V. (2021). Family practices: postmodern content. [англійською мовою]